

ADVIES Nr. 1.448

Zitting van donderdag 13 november 2003

Vereenvoudiging en modernisering van de sociale administratie bij te houden door de werkgevers - Sectorale afwijkingen

x x x

1.541/XXII-1

ADVIES Nr. 1.448

Onderwerp : Vereenvoudiging en modernisering van de sociale administratie bij te houden door de werkgevers - Sectorale afwijkingen

In advies nr. 1.405 van 12 juni 2002 had de Raad akte genomen van problemen die in een aantal sectoren rijzen met betrekking tot de toepassing van het DIMONA-stelsel. Zo had hij erop gewezen dat de universaliteit van dat instrument het uitgangspunt moet blijven, ondanks de technische en/of praktische problemen die zich in sommige sectoren kunnen voordoen en waarvoor een passende oplossing moet worden gevonden.

In een brief van 10 september 2002 aan de heer F. VANDENBROUCKE, toenmalig minister van Sociale Zaken en Pensioenen, heeft de Raad dat beginsel andermaal bevestigd.

In die brief constateerde de Raad niettemin dat het vanwege de ondervonden moeilijkheden in bepaalde sectoren waarschijnlijk niet mogelijk zou zijn om voor de gelegenheidswerknemers van die sectoren in het DIMONA-stelsel te stappen op 1 januari 2003, op welke datum de veralgemening van het stelsel zou ingaan.

De Raad vond bijgevolg dat de alternatieve technische oplossingen die zouden worden voorgesteld, in september 2003 geëvalueerd moesten worden om na te gaan of ze beantwoorden aan de beginselen die aan DIMONA ten grondslag liggen, d.i. vereenvoudiging, neutraliteit en haalbaarheid alsook wat de controle betreft.

Het Dagelijks Bestuur heeft tijdens zijn vergadering van 10 september 2003 beslist tot die evaluatie over te gaan.

De commissie Individuele Arbeidsverhoudingen werd met de bespreking van het dossier belast.

Op verslag van die commissie heeft de Raad op 13 november 2003 het volgende eenparige advies uitgebracht.

x x x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. RETROACTA

De Raad herinnert eraan dat hij in zijn advies nr. 1.405 van 12 juni 2002 akte had genomen van problemen die in een aantal sectoren rijzen met betrekking tot de toepassing van het DIMONA-stelsel. Zo had hij erop gewezen dat de universaliteit van dat instrument het uitgangspunt moet blijven, ondanks de technische en/of praktische problemen die zich in sommige sectoren kunnen voordoen en waarvoor een passende oplossing moet worden gevonden.

In een brief van 10 september 2002 aan de heer F. VANDENBROUCKE, toenmalig minister van Sociale Zaken en Pensioenen, heeft de Raad dat beginsel andermaal bevestigd.

In die brief constateerde de Raad niettemin dat het vanwege de ondervonden moeilijkheden in de sector van het hotelbedrijf en de sector van het tuinbouwbedrijf waarschijnlijk niet mogelijk zou zijn om voor de gelegenhedswerknemers van die sectoren in het DIMONA-stelsel te stappen op 1 januari 2003, op welke datum de veralgemening van het stelsel zou ingaan.

De technische oplossingen die het Bestuur van de sociale zekerheid had voorgesteld, bleken immers nog niet voldoende uitgewerkt om er zeker van te zijn dat ze zouden kunnen tegemoetkomen aan de behoeften van die sectoren om hun gelegenhedswerknemers in het DIMONA-stelsel te kunnen opnemen vanaf 1 januari 2003. De Raad wees er in dezelfde brief op dat die voorstellen nog verfijnd moesten worden.

De Raad was bijgevolg van mening dat de alternatieve technische oplossingen die zouden worden voorgesteld, in september 2003 geëvalueerd moesten worden om na te gaan of ze beantwoorden aan de beginselen die aan DIMONA ten grondslag liggen, d.i. vereenvoudiging, neutraliteit en haalbaarheid alsook wat de controle betreft.

Als die evaluatie negatief zou uitvallen, zouden volgens de Raad de gelegenhedswerknemers van die sectoren net als alle andere werknemers vanaf 1 januari 2004 onderworpen zijn aan de DIMONA-regelgeving.

In advies nr. 1.433 van 4 februari 2003, uitgebracht naar aanleiding van een adviesaanvraag van 13 januari 2003 van mevrouw L. ONKELINX, toenmalig minister van Werkgelegenheid, over een ontwerp van koninklijk besluit dat voor de periode van 1 juli 2003 tot 31 december 2004 voorziet in een stelsel van vermindering van de werkgevers- en werknemersbijdragen voor de sociale zekerheid voor gelegheidsarbeid in de sector van het hotelbedrijf, herinnert de Raad onder andere aan het beginsel van de universaliteit van het DIMONA-stelsel, welk beginsel reeds werd bevestigd in de voornoemde brief van 10 september 2002. In dat advies vindt de Raad ook dat, indien er zich geen nieuwe ontwikkelingen voordoen, men zich het best aan de in die brief beschreven procedure zou houden.

Het Dagelijks Bestuur heeft tijdens zijn vergadering van 10 september 2003 beslist over te gaan tot de evaluatie waartoe de Raad zich had verbonden.

Dit advies bevat de conclusies van die evaluatie.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

De Raad heeft kennis genomen van de informatie die werd verstrekt door de vertegenwoordigers van de sector van het hotelbedrijf, van de sector van het tuinbouwbedrijf, van het Bestuur van de sociale zekerheid en van de Sociale Inspectie.

Hij heeft de informatie betreffende het verloop van de in de betrokken sectoren aan de gang zijnde werkzaamheden onderzocht in het licht van de universaliteit van het DIMONA-stelsel en van de beginselen die eraan ten grondslag liggen, d.i. vereenvoudiging, neutraliteit en haalbaarheid alsook wat de controle betreft.

A. Stand van zaken

1. Sector van het hotelbedrijf

De Raad heeft van de vertegenwoordiger van het paritair comité voor het hotelbedrijf vernomen dat het zich heeft gebogen over het probleem van de aangifte van de gelegenhedswerknemers in die sector en over de voorstellen voor alternatieve technische oplossingen.

Het paritair comité merkt op dat de denksporen die de sociale gesprekspartners van die sector naar voren hebben gebracht, ofwel niet konden worden gevolgd, ofwel niet ten uitvoer konden worden gelegd. Het paritair comité heeft begrip voor de beginselen die de Nationale Arbeidsraad inzake vereenvoudiging, neutraliteit, haalbaarheid en controle in het kader van DIMONA op de voorgrond plaatst, maar merkt op dat de middelen waarover de werkgevers en de gelegenhedswerknemers van de sector thans beschikken, niet aangepast zijn aan de realiteit.

De Raad wijst er bovendien op dat het paritair comité voor het hotelbedrijf zich ertoe verbindt actief mee te werken aan het zoeken van oplossingen met de regering en het Bestuur van de sociale zekerheid, eensdeels door een serieus onderzoek te wijden aan de algemene problematiek van het gelegenhedswerk in het hotelbedrijf en anderdeels door aangepaste alternatieve middelen van technische maar ook van administratieve aard te helpen ontwikkelen om gelegenhedswerk in het hotelbedrijf in alle wettelijkheid mogelijk te maken.

2. Sector van het tuinbouwbedrijf

De Raad heeft van de vertegenwoordiger van het paritair comité voor het tuinbouwbedrijf vernomen dat het zich heeft gebogen over het probleem van de aangifte van de gelegenhedswerknemers in die sector en over de voorstellen voor alternatieve technische oplossingen.

Het paritair comité merkt op dat de mogelijke technische oplossingen die tot nog toe zijn voorgesteld, niet aangepast zijn aan de realiteit en aan de specificiteit van de sector.

De Raad wijst er bovendien op dat het paritair comité voor het tuinbouwbedrijf zich ertoe verbindt actief mee te werken aan het zoeken van oplossingen met de regering en het Bestuur van de sociale zekerheid, door aangepaste alternatieve middelen van technische maar ook van administratieve aard te helpen ontwikkelen om gelegenhedswerk in het tuinbouwbedrijf in alle wettelijkheid mogelijk te maken.

B. Evaluatie van de Raad

De Raad wijst erop dat de sector van het hotelbedrijf en de sector van het tuinbouwbedrijf met de regering en het Bestuur van de sociale zekerheid willen samenwerken om te komen tot passende alternatieve oplossingen van technische maar ook van administratieve aard, die beantwoorden aan de voornoemde beginselen die aan DIMONA ten grondslag liggen alsook wat de controle betreft.

Tegen die achtergrond kan de Raad instemmen met het verzoek van die sectoren, namelijk dat enerzijds de inwerkingtreding van DIMONA voor hun gelegenhedswerknemers nogmaals met een jaar wordt uitgesteld om passende alternatieve oplossingen uit te werken en dat anderzijds de ondernemingen die het wensen de gelegenheid krijgen om vanaf 1 januari 2004 voor hun gelegenhedswerknemers te voldoen aan de DIMONA-regelgeving.

Volgens de Raad zouden wel een aantal strikte voorwaarden moeten verbonden zijn aan de mogelijkheid om de toepassing van DIMONA tot 1 januari 2005 uit te stellen voor de gelegenhedswerknemers van de sectoren van het hotel- en tuinbouwbedrijf.

In de eerste plaats moet het volgens de Raad om een laatste uitstel gaan.

Dat uitstel moet bovendien gepaard gaan met een driemaandelijke controle door de Nationale Arbeidsraad in 2004. Een eerste controle moet eind maart 2004 plaatsvinden.

Die controle zou gebeuren aan de hand van een analyse en een evaluatie van de situatie door die sectoren.

Die analyse en evaluatie zouden volgens drie grote lijnen moeten verlopen :

- een analyse van de situatie van gelegenhedswerk in die sectoren in het algemeen en van de problemen die het DIMONA-stelsel voor die sectoren doet rijzen;
- een onderzoek van de aangepaste en in de praktijk toepasbare technische en ook administratieve middelen die in samenwerking met het Bestuur van de sociale zekerheid ontwikkeld worden of werden, rekening houdend met de beginselen die aan DIMONA ten grondslag liggen, d.i. vereenvoudiging, neutraliteit en haalbaarheid alsook wat de controle betreft. Zo moeten met name de inspectiediensten dezelfde controlemogelijkheden hebben als die waarover ze thans reeds beschikken;
- wat betreft de ondernemingen die vanaf 1 januari 2004 voor hun gelegenhedswerknemers vrijwillig in het DIMONA-stelsel zijn gestapt, zou een lijst moeten worden gemaakt van de positieve punten en van de moeilijkheden als gevolg van die tenuitvoerlegging.

Indien voor de uiterste datum van 1 januari 2005 de laatste hand wordt gelegd aan en een gunstige beoordeling wordt gegeven van een alternatief systeem dat beantwoordt aan de voornoemde beginselen van DIMONA alsook wat de controle betreft, dan zou dat alternatieve systeem volgens de Raad voor die datum moeten worden toegepast.

De Raad wijst er andermaal op dat, bij gebrek aan gunstige beoordeling van de alternatieve oplossingen die voldoen aan de beginselen van DIMONA, d.i. vereenvoudiging, neutraliteit en haalbaarheid alsook wat de controle betreft, de uiteindelijke evaluatie niet positief kan zijn, zodat de gelegenhedswerknemers van de sectoren van het hotelbedrijf en van het tuinbouwbedrijf dan net als alle andere werknemers vanaf 1 januari 2005 onderworpen zullen zijn aan de DIMONA-regelgeving.

Tenslotte vraagt de Raad dat het Bestuur van de sociale zekerheid de nodige aandacht besteedt aan de alternatieve technische oplossingen die al geschetst werden.

x x x

De Raad dringt erop aan dat de conclusies van zijn evaluatie, d.w.z. dat de toepassing van het DIMONA-stelsel voor de gelegenhedswerknemers van het hotelbedrijf en van het tuinbouwbedrijf wordt uitgesteld tot 1 januari 2005 met inachtneming van de hierboven beschreven voorwaarden en nadere regels, het voorwerp zouden uitmaken van een wettelijke bepaling die op 1 januari 2004 in werking treedt.